

VÅR REFERANSE

DERES REFERANSE

DATO

14.05.2024

Tilsynsrapport

1. Sakens bakgrunn

Finanstilsynet mottok i april 2023 opplysninger fra Brønnøysundregistrene om at regnskapsselskapet [REDAKTERT] hadde signert en rekke bekreftelser på aksjeinnskudd basert på forfalsket dokumentasjon i form av bekreftelser fra bank. De forfalskede bekreftelsene viste at aksjeinnskuddet var innsatt på bankkontoen til den regnskapsselskapet hadde utstedt bekreftelsene til, uten at dette var tilfelle.

På denne bakgrunn ba Finanstilsynet i brev 15. juni 2023 om regnskapsselskapets redegjørelse for rutinene knyttet til hvilke vurderinger som skal gjennomføres før regnskapsselskapet påtar seg et nytt oppdrag, hvilke kundetiltak som ble gjennomført for de aktuelle oppdragene, samt hvilke kontroller regnskapsselskapet gjennomfører før det signerer bekreftelser om at aksjeinnskudd er innbetalt. Finanstilsynet ba også om at oppdragsavtaler og annen relevant dokumentasjon ble oversendt sammen med redegjørelsen. Regnskapsselskapets redegjørelse ble mottatt i brev 28. juni 2023.

Regnskapsselskapet har i redegjørelsen orientert om hvilke etterfølgende tiltak som er iverksatt etter at det ble kjent med at bekreftelsene var avgitt på feilaktig grunnlag, herunder gjennomgang av selskapets hvitvaskingsrutiner, ytterligere opplæring av ansatte og utarbeidelse av særskilt rutine for etablering av aksjeselskap med tilhørende bekreftelse av aksjeinnskudd.

2. Bekreftelser av aksjeinnskudd

Det følger av aksjeloven § 2-18 andre ledd at aksjeinnskuddet skal være ytet fullt ut før et selskap meldes til Foretaksregisteret, og at det i meldingen til Foretaksregisteret skal opplyses om at selskapet har mottatt aksjeinnskuddet. Ved pengeinnskudd er aksjeinnskuddet mottatt når det er overført til en konto tilhørende det selskapet som er under stiftelse. For at Foretaksregisteret skal kunne legge til grunn at selskapet faktisk har mottatt aksjeinnskuddet, er det krav om at en tredjepart skal bekrefte at aksjeinnskuddet er mottatt av selskapet. Når aksjeinnskuddet gjøres i penger, kan blant andre statsautoriserte regnskapsførere avgi slike bekreftelser. Den som bekrefter innskuddet, er solidarisk ansvarlig for innbetalingen av aksjeinnskuddet, jf. aksjeloven § 2-19 første ledd.

Det fremgår av innsendt redegjørelse at en ny kunde tok kontakt med regnskapsselskapet i april 2023 og ønsket å få bekreftet aksjeinnskudd for en rekke selskaper. Det ble opplyst at kunden drev med opprettelse og salg av aksjeselskaper. Finanstilsynet har fra Brønnøysundregistrene fått opplyst

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

Telefon 22 93 98 00

post@finansstilsynet.no
www.finanstilsynet.no

Saksbehandler

Wenche Falch-Hennum
Dir. tlf. 22 93 97 12

om at det gjelder [redacted] bekreftelser for totalt [redacted]. Bekreftelse av aksjeinnskudd er en tjeneste som ikke har vært utført av regnskapsselskapet tidligere.

Etter at regnskapsselskapet hadde mottatt dokumentene, herunder de forfalskede bekreftelsene fra kunden, fremgår det av redegjørelsen at regnskapsselskapet forsøkte å kontakte den banken som angivelig hadde utstedt bekreftelsene på aksjeinnskuddene for å få bekreftet dokumentasjonen, men at rette vedkommende i banken ikke var til stede. Regnskapsselskapet startet deretter prosessen med å utstede bekreftelsene fortløpende. Påfølgende dag fikk regnskapsselskapet kontakt med banken som kunne opplyse at dokumentasjonen fra banken var forfalsket. Regnskapsselskapet kontaktet da Foretaksregisteret og fikk stoppet registreringen av aksjeselskapene. Politiet ble også kontaktet av regnskapsselskapet.

Finanstilsynets vurdering

Tidligere var det bare revisorer og finansforetak som kunne avgi bekreftelse på aksjeinnskudd ved innbetaling av penger etter aksjeloven § 2-18. I 2017 ble adgangen til å bekrefte aksjeinnskudd i penger utvidet til å også omfatte statsautoriserte regnskapsførere. Utvidelsen ble blant annet begrunnet av departementet i forarbeidene¹ med at statsautoriserte regnskapsførere er en regulert profesjon under tilsyn. Det må derfor kunne legges til grunn en tillit til at statsautoriserte regnskapsførere som avgir en slik bekreftelse har tilstrekkelig kompetanse og aktsomhet til å gjøre dette. Det er svært uheldig for denne tilliten at det kan reises tvil om statsautoriserte regnskapsførere forstår hva et slikt bekreftelsesoppdrag innebærer.

Finanstilsynet mener det er svært alvorlig at regnskapsselskapet har bekreftet at aksjeinnskudd er innbetalt til nystiftede selskaper når dette ikke er i samsvar med de faktiske forhold.

3. Etterlevelse av hvitvaskingsregelverket

Rapporteringspliktige skal gjennomføre en virksomhetsinnrettet risikovurdering hvor blant annet egen virksomhet, virksomhetens produkter, tjenester og kundeforhold, type kunder og geografiske forhold skal tas i betraktning, jf. hvitvaskingsloven § 7. Risikovurderingene skal dokumenteres og holdes oppdatert. Risikovurderingen skal danne grunnlaget for utarbeidelsen av selskapets hvitvaskingsrutiner. Etter hvitvaskingsloven § 8 skal rapporteringspliktige ha oppdaterte rutiner for å sikre at virksomheten håndterer identifisert risiko og oppfyller plikter etter hvitvaskingslovgivningen. Rutinene skal dokumenteres og være fastsatt på øverste nivå hos den rapporteringspliktige. Det skal i tillegg utpekes en person i ledelsen som skal ha et særskilt ansvar for å følge opp rutinene og påse at disse etterleves. Rapporteringspliktige skal også sikre at ansatte gis opplæring slik at de er kjent med virksomhetens forpliktelser etter hvitvaskingsregelverket og er i stand til å gjenkjenne forhold som kan indikere hvitvasking. Opplæringen skal gis jevnlig slik at kunnskapen vedlikeholdes og oppdateres, jf. hvitvaskingsloven § 36.

Hvitvaskingsloven § 25 krever at det skal gjennomføres nærmere undersøkelser dersom rapporteringspliktige avdekker forhold som kan indikere at midler har tilknytning til hvitvasking og terrorfinansiering. Formålet med undersøkelsene er å få bekreftet eller avkreftet om det er forhold som gir grunnlag for mistanke om hvitvasking eller terrorfinansiering. Etter hvitvaskingsloven § 25 andre ledd bokstav e, følger at det alltid skal gjennomføres nærmere undersøkelser dersom det avdekkes forhold som avviker fra den rapporteringspliktiges kjennskap til kunden, kundeforholdets formål og tilsiktede art, eller en transaksjon på annen måte har uvanlig karakter.

¹ Prop. 112 L (2016-2017) s. 88-89

Det følger av forarbeidene² til hvitvaskingsloven at terskelen for at undersøkelsesplikten utløses er lav, det vil si at den inntreder dersom den rapporteringspliktige avdekker *forhold* som kan indikere at virksomheten blir forsøkt brukt, brukes eller har blitt brukt som ledd i hvitvasking. Dette innebærer at det ikke bare er transaksjoner som utløser undersøkelsesplikt, men også for eksempel kundens atferd ved kontakt med den rapporteringspliktige eller eventuelle reaksjoner knyttet til gjennomføring av kundetiltak. At terskelen er lav vil i praksis bety at avvik fra normal kundeatferd vil utløse undersøkelsesplikt.

For at regnskapsselskapet skal kunne bidra til forebygging av hvitvasking og terrorfinansiering, er det sentralt at pliktene i hvitvaskingsloven kapittel 4 om kundetiltak følges. For å sikre dette, må det foreligge skriftlige rutiner som angir hvilke kundetiltak som skal gjennomføres og konkret hvordan disse skal gjennomføres.

Regnskapsselskapets rutiner for vurderinger og kontroller i forkant av å påta seg oppdrag er innsendt. Det fremgår her at hvert oppdrag skal vurderes etter blant annet kapasitet og kompetanse, samt at risikobasert kundekontroll skal gjennomføres. Det fremgår av redegjørelsen at det ble gjort en vurdering av oppdragets art og omfang, som etter regnskapsselskapets oppfatning innebar at det ikke var nødvendig med oppdragsavtale, og at det var tilstrekkelig at oppdraget ble bekreftet i e-post med kunden. Det følger videre av redegjørelsen at ettersom oppdraget ble etablert utenfor selskapets rutiner, ble følgelig heller ikke kundetiltak gjennomført.

Rapporteringspliktige bør i forbindelse med kundetiltak tilknyttet kundeforholdets formål og tilsiktede art innhente informasjon om midlene som skal inngå i kundeforholdet. Dersom kundeforholdet har indikasjoner på høy risiko, skal informasjon om midlenes opprinnelse hentes inn. Det vises til Finanstilsynets rundskriv 4/2022.

Det er opplyst i redegjørelsen at kunden hadde til hensikt å opprette aksjeselskaper som senere skulle selges som "hylleselskaper". Det er ikke gjort noen nærmere vurdering av hvordan kunden ønsket å bruke tjenesten regnskapsselskapet leverte, altså kundeforholdets tilsiktede art.

Regnskapsselskapet har videre oversendt sin virksomhetsinnrettede risikovurdering etter hvitvaskingsloven § 7 og rutinene etter § 8. Dokumentasjonen viser at det er benyttet maler utarbeidet av regnskapsselskapets bransjeforening som selskapet har tilpasset egen virksomhet. Risikovurderingen omfatter imidlertid ikke oppdrag med bekreftelse av aksjeinnskudd, som er en ny tjeneste etter det som fremgår av redegjørelsen. Det fremgår heller ingen spesifikk risikovurdering knyttet til nye kunder. Finanstilsynet presiserer at regnskapsselskapet må forstå hvordan selskapets ulike tjenester kan være egnet til å bli brukt av oppdragsgivere som ønsker å hvitvaske, finansiere terror eller gjennomføre annen økonomisk kriminalitet. Ettersom det i dette tilfellet dreide seg om både en ny kunde og en ny tjeneste som skulle utføres, må det forventes at selskapet foretar en vurdering av om dette kunne utgjøre en økt risiko. Finanstilsynet er av den oppfatning at selskapet ikke har fulgt sine plikter om å gjennomføre kundetiltak etter hvitvaskingsregelverket.

Det er bekreftet i innsendt redegjørelse at det ikke er gjennomført kundetiltak i dette tilfellet. Aktuelle risikoer som kunne være relevante for regnskapsselskapets virksomhet er dermed ikke identifisert eller vurdert. Det foreligger heller ingen dokumentasjon som viser om regnskapsselskapet hadde kontrollert om kunden hadde konsesjon som tilbyder av virksomhetstjenester, slik det oppgitte formålet med virksomheten krever. I dette tilfellet drev

---

² Prop. 40 L (2017-2018) s. 107-108

kunden virksomhet som kan utløse plikt til å ha godkjenning etter hvitvaskingsloven kapittel 8, jf. hvitvaskingsloven § 2 første ledd, bokstav j.

Finanstilsynets vurdering

Et velfungerende system for å avdekke og forebygge hvitvasking og terrorfinansiering forutsetter god etterlevelse fra de rapporteringspliktiges side. Etterlevelse av hvitvaskingsregelverket kan også forbygge andre former for profittmotivert kriminalitet. Godkjente regnskapsselskaper og statsautoriserte regnskapsførere har en viktig oppgave knyttet til å hindre eller avdekke økonomisk kriminalitet, blant annet på grunn av unik innsikt i sine kunders økonomiske transaksjoner. Det vises også til at regnskapsforetak i nasjonal risikovurdering (NRA 2022), generelt er ansett å representere betydelig risiko å bli utnyttet til hvitvasking og terrorfinansiering.

Det fremgår av redegjørelsen at regnskapsselskapet tok kontakt med den aktuelle banken for å verifisere dokumentasjonen som kunden hadde fremlagt. Rette vedkommende i banken kunne ikke nås på dette tidspunktet. Regnskapsselskapet startet dermed arbeidet med å bekrefte aksjeinnskudd og å bistå med å stifte selskapene uten å ha fått gjennomført undersøkelsene. Finanstilsynet mener det er svært alvorlig at selskapet bekreftet en rekke aksjeinnskudd før banken hadde verifisert dokumentasjonen. Undersøkelsene som skulle blitt gjennomført kunne ha avdekket forhold som kunne indikere at virksomheten ble forsøkt brukt som ledd i hvitvasking.

Det er helt grunnleggende at rapporteringspliktige kjenner sine kunder. Det fremgår av forarbeidene til hvitvaskingsloven at ved å kjenne kundenes identitet og formålet med kundeforholdet, blir rapporteringspliktige i stand til både å oppdage om kundeforholdet misbrukes av andre enn kunden, og om kundeforholdet misbrukes til andre formål enn det kunden oppga i forbindelse med inngåelsen av kundeforholdet. Etter Finanstilsynets oppfatning har godkjente regnskapsselskaper et høyt potensial for å bli brukt til å legitimere økonomisk kriminalitet, og risikoen øker ytterligere dersom tilstrekkelige undersøkelser ikke gjennomføres. Det understrekes derfor at Finanstilsynet ser alvorlig på at regnskapsselskapet ikke gjennomførte igangsatte undersøkelser, og derved bisto kunden med å bekrefte aksjekapitalen.

Finanstilsynet forutsetter at statsautoriserte regnskapsførere og godkjente regnskapsselskaper setter seg inn i det regelverket som gjelder for virksomheten. Hvitvaskingsloven er et sentralt regelverk der statsautoriserte regnskapsførere skal ivareta viktige samfunnsmessige interesser. Gjennom regnskapsførerloven er godkjente regnskapsselskaper underlagt regelverk som skal sikre styring og kontroll av risiko og oppdragsutførelse. Dette innebærer at regnskapsselskapet er godt kjent med alminnelige prinsipper for risikostyring og internkontroll, som også er de som gjelder for styring og kontroll av risikoen etter hvitvaskingsloven. For at denne risikoen skal håndteres på forsvarlig måte i samsvar med hvitvaskingsloven, må regnskapsselskapet ha oppmerksomhet rettet mot dette området, prioritere arbeidet og sette av tilstrekkelige ressurser, herunder sørge for nødvendig opplæring.

4. Finanstilsynets konklusjon

De påpekte mangler i etterlevelsen av regnskapsselskapets rutiner er alvorlige. Regnskapsselskapet har bekreftet et stort antall aksjeinnskudd som utgjør et vesentlig beløp samlet sett. Opprettelse av aksjeselskaper uten at aksjekapitalen var reell kan påføre tredjemenn potensielle tap, f.eks. ved konkurs. Videre kan det være risiko for at disse selskapene kunne fått innvilget lån eller kreditter basert på uriktig grunnlag. Etter Finanstilsynets vurdering ville gjennomføringen av kundetiltakene og undersøkelser knyttet til innbetalingene av innskuddene vært egnet til å avdekke at det ikke var grunnlag for bekreftelsene som ble avgitt.

Finanstilsynet mener regnskapsselskapet har sviktet i gjennomføringen av bekreftelsesoppdraget. Finanstilsynet mener også det foreligger brudd på hvitvaskingsregelverket i denne saken og har vurdert å ilegge overtredelsesgebyr. Finanstilsynet har likevel funnet at det ikke skal ilegges gebyr i denne omgang. Regnskapsselskapet fikk stoppet registreringen av aksjeselskapene og har redegjort for en rekke tiltak som ble iverksatt umiddelbart selskapet ble oppmerksom på forholdet.

Finanstilsynet presiserer imidlertid at de avdekkede forholdene vil bli tillagt vekt dersom Finanstilsynet mottar signaler eller i annen tilsynssammenheng avdekker at regnskapsselskapet ikke etterlever sine plikter etter hvitvaskingsregelverket.

For Finanstilsynet

Anders Grini
konstituert seksjonssjef

Wenche Falch-Hennum
tilsynsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.